

2. Кудрявцева О. А. Використання інтерактивних методів навчання студентів у процесі вивчення педагогічних дисциплін. *Наука і освіта*. 2007. № 1/2. С. 151-153.

3. Якушко Н.М. Форми організації навчання (історія та сучасність). *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*. 2012. №38. С.177-184.

Гулівата І.О., к.пед.н., доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, м. Вінниця

ОНЛАЙН СЕРВІСИ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Розвиток у будь-якій справі, а особливо, в освіті – часто непередбачуваний. Прогрес може бути зумовлений цілим рядом логічних подій, і в такому разі, маємо справу з більш-менш довгостроковим плануванням та реалізацією обраної стратегії, а може бути й викликом для освітянської спільноти, перевіркою її готовності до неочікуваних подій та екзаменом на професійну компетентність. Таким викликом, безперечно, став COVID-19 та пов'язані з ним безпрецедентні заходи безпеки. Із запровадженням карантину весь світ прокинувся в іншій реальності. І нібито, на перший погляд, зникли всі поверхові атрибути життя (як суспільства в цілому, так й університетського, зокрема): активність переміщень, усталені моделі спілкування, безпосередність впливів, технології навчання [2].

У зв'язку з тривалим періодом призупинення навчання керівники навчальних закладів України прийняли рішення не переривати навчання під час карантину, а використовувати можливості дистанційного навчання.

Вочевидь, це було складно для всіх — і педагогів, і дітей, і батьків. Однак онлайн-навчання стало викликом не лише для навчальних закладів України — вчителі з усього світу кажуть, що були зовсім не готові швидко «пірнути» у віртуальну школу, а на підготовку одного уроку дистанційного навчання вони витрачають удвічі більше часу. Слід зазначити, що викладачі вищої школи опинилися у більш вигірній ситуації порівняно з педагогами шкіл, оскільки досвід впровадження онлайн навчання мали значно більший.

На допомогу освітянам Міністерство та комітет цифрової трансформації України запустили онлайн-курс сервісів дистанційного навчання. У добірку сервісів ввійшли [4]: гейміфіковані платформи з безкоштовними курсами з предметів ЗНО, ресурси для створення ментальних мап; ресурси зі створення презентацій; ресурси зі створення текстів, завдань, інформаційні ресурси; платформи готових завдань з різних предметів; платформи для онлайн-конференцій тощо.

Запропоновані сервіси зорієнтовані на заклади загальної середньої освіти, однак, деякі з них успішно використовуються і ЗВО, зокрема на кафедрі

економічної кібернетики та інформаційних систем (ЕКІС) Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ ефективно використовуються наступні інформаційні технології [1, 3] для організації дистанційного навчання та створення єдиного освітнього простору: система управління навчанням Moodle та сайти окремих дисциплін; хмарні технології; мобільні технології; платформи для онлайн конференцій.

Однією із найбільш популярних безкоштовних СУН є Moodle. Ця система вже багато років займає провідну позицію серед аналогічних засобів для забезпечення ДН в освіті, як серед комерційних, так і серед вільно розповсюджуваних продуктів. Система є основним освітнім середовищем навчального закладу, де наповнення усіх курсів, які проводяться в інституті, сягає 100%. Модульність системи дозволяє оновлювати, змінювати та доповнювати курси актуальною інформацією. Існують також сайти, розроблені викладачами, з конкретних дисциплін, які доповнюють СУН Moodle.

Сучасне студентство є досить гнучким у плані оволодіння різними способами навчання, які базуються на сучасних інформаційних технологіях, що дозволяють спростити процес навчання, зробити його цікавішим для себе. Реалізувати такі можливості дозволяють хмарні технології. Наприклад, сервіси для створення: освітнього середовища (Google Classroom); ментальних карт (MindMaps, Mind42, Xmind, DropMind, MindMeister, Mindomo, Bubbl.us, SpiderScribe и т.д.); презентацій (Canva, Beautiful.ai, Prezi); інфографіки (Creately.com, Easey.Lu, Visual.Lu, Draw.Lo); інтерактивної взаємодії (Mentimeter) [1].

Сервіс Google Classroom виступає повноцінним освітнім інструментом, що дозволяє створити власний онлайн простір. Середовище може бути використане для будь-якої дисципліни. У ньому зручно працювати усім учасникам навчального процесу, оскільки сервіс забезпечує користувачів персональною робочою платформою, як має зручний, інтуїтивно зрозумілий інтерфейс і можливості роботи з різними типами даних. Це безкоштовний сервіс, який дозволяє викладачу створити різномірний систематизований навчальний контент з можливістю розміщення різних типів завдань, в тому числі і тестових, аудіо- та відеоматеріалів, посилань на Інтернет-ресурси.

Додаток Google Classroom надає можливість автоматизувати процес регламентованого доступу до навчального контенту, перевірки завдань, формування електронного журналу успішності тощо, що значно полегшує контроль виконання та відстеження навчальних досягнень студентів. При цьому всі матеріали курсу зберігаються в структурованому вигляді в папках на Google Диску, що робить їх доступними в будь-якому місці за наявності Інтернету.

Кафедрою ЕКІС також активно використовуються сервіси для створення ментальних карт. Використання карт знань допомагає студентам краще засвоювати матеріал, створюючи власні схеми, відкриваючи коментарі до блоків карти, відеоматеріали, картинки, тощо. Існує можливість створення як групових так і індивідуальних карт знань.

Практично всі теми курсів СУН Moodle містять презентаційний виклад матеріалу. Викладачами та студентами успішно використовуються різні сервіси для створення презентацій. Креативні та творчі студенти найчастіше використовують ресурс Canva. Для аналізу економічних, соціальних процесів чи явищ зручно працювати з Beautiful.ai. Для презентацій наукових робіт, проєктів часто використовують середовище Prezi.

Для збору, систематизації та кращого запам'ятовування інформації різних форматів (схеми, аудіо, відео, картинки тощо) використовуються інтерактивні плакати, що в цілому сприяє кращому сприйняттю матеріалу та значно підвищує інтерес до нього. Такі елементи корисні під час узагальнення матеріалу.

Для забезпечення інтерактивної взаємодії викладачі використовують сервіс Mentimeter. Він має багато різних функцій, найголовнішою і популярнішою з яких є вікторина із миттєвим зворотним зв'язком. Також Mentimeter має функцію, яка дозволяє отримувати відкриті відповіді у вигляді хмари на екрані. Використання сервісу Mentimeter дозволяє і викладачеві і студентів простежити не тільки результат, а й сам процес навчання.

Використання мобільних пристроїв та програм у навчальному процесі стає поширеною практикою в педагогічній спільноті та створює передумови для революційних змін в сфері освіти, що передбачають ефективне застосування порівняно нових засобів навчання – мобільних пристроїв. Найбільшого поширення серед студентської молоді набуває зв'язок у формі текстових повідомлень або текстових чатів, які можна організувати засобами мобільних додатків типу «месенджер». Сучасні менеджери можуть містити не тільки текстові повідомлення, але й графічні та анімовані зображення, звукові та відео файли, інші мультимедійні дані. [5]. Серед менеджерів найчастіше використовують Telegram та Viber.

Під час дистанційного навчання кафедрою ЕКІС широко використовується онлайн-платформа Zoom для проведення відео конференцій, вебінарів, онлайн консультацій, акредитації освітніх програм. Це відповідь на останню тенденцію в навчальних стилях – дистанційне (онлайн) навчання. Незалежно від місця знаходження, Zoom гарантуватиме, що всі зацікавлені сторони зможуть працювати спільно і забезпечить найкращу якість аудіо та відео під час зустрічей.

Стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій і їх величезний вплив на спосіб життя та фахову діяльність українців з одного боку, та сучасне студентство, яке зростає у середовищі інформаційного простору, сучасних освітніх технологій дистанційного та електронного навчання, які набувають все більшого поширення в Україні – з іншого, ефективно сприяють формуванню нової парадигми освіти у напрямі її цифровізації.

Плануючи та удосконалюючи систему дистанційного навчання ми повинні враховувати ці тенденції, які необхідні для ефективної реалізації дистанційної освіти в умовах карантину. COVID-19 змусив весь світ прокинутися в іншій реальності. Ця епідемія, звісно, буде зупинена й життя увійде в усталене русло,

проте після отриманого досвіду система координат національної освіти зміниться назавжди. Бо ці зміни – результат нашого розвитку [2].

Список використаних джерел:

1. Гулівата І.О., Ніколіна І.І. Сучасні освітні технології: особливості представлення навчального контенту. *Фізико-математична освіта: науковий журнал*. 2019. №3(21). URL: http://fmo-journal.fizmatsspu.sumy.ua/journals/2019-v3-21/2019_3-21-Hulivata-Nikolina_FMO.pdf (дата звернення: 01.04.2020).

2. Освітній процес НУБіП України в умовах пандемії: впровадження сучасних інструментів онлайн освіти на кафедрі педагогіки. URL: <https://nubip.edu.ua/node/73235> (дата звернення: 01.04.2020).

3. Радзіховська Л.М., Гусак Л.П. Використання табличного процесора MS EXCEL у викладанні дисциплін професійного спрямування в економічних ЗВО. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в педагогіці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*: зб. наук. пр. 2019. Вип. 54. С.136-139.

4. Сервіси дистанційного навчання для вчителів. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/servisi-distantsiynogo-navchannya-dlya-vchiteliv> (дата звернення: 01.04.2020).

5. Ткачук Г.В. Сучасні засоби педагогічної взаємодії в умовах використання мобільних технологій. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. 2018. VI (63). URL: <https://seanewdim.com/uploads/3/4/5/1/34511564/httpsdoi.org10.31174send-pp2018-153vi63-13.pdf> (дата звернення: 01.04.2020).

Добровольська Н.В., к.пед.н., доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, м. Вінниця

ТЕХНОЛОГІЯ ПЕРЕВЕРНУТОГО НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Нині, у досить складний час всесвітнього карантину, коли більша частина населення знаходиться на самоізоляції сучасне суспільство характеризується віртуалізацією життєдіяльності і громадських комунікацій. Інформаційно-комунікаційні технології активно використовуються в економіці, управлінні, освіті, вони глибоко проникли в життя людей і вже змінили їх поведінку, способи спілкування, спосіб життя. Особливо гостро стало питання впровадження цифрових технологій в навчальний процес та переведення його на дистанційну форму, що вимагає перегляду існуючої педагогічної парадигми. Очевидним є той факт, що викладач вже не є єдиним джерелом знань, враховуючи переконливу кількість інформації, доступній студентам завдяки Інтернету. Для підвищення якості освіти потрібне впровадження нових підходів до навчання, більше пристосованих до потреб сьогоденних студентів та ситуації, що склалася завдяки карантину.